

การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพโดยชุมชนโพหัก จังหวัดราชบุรี

RESEARCH ON THE POSSIBILITY OF AGRO-HEALTH TOURISM BY PHOHAK COMMUNITY, RATCHABURI PROVINCE

มัทฉิมา อุดมศิลป์¹

MUTCHIMA UDOMSILP

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบริบทชุมชนโพหัก จังหวัดราชบุรี 2) เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพโดยชุมชนโพหัก จังหวัดราชบุรี 3) สร้างความเข้าใจกับคนในชุมชนถึงความเป็นไปได้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพโดยชุมชนโพหัก จังหวัดราชบุรี ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเน้นการแปลความและรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพ การวิเคราะห์เนื้อหาจากผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 31 คน และการสนทนากลุ่มจำนวน 15 คน และ 30 คน โดยการใช้แบบเจาะจง (Purposive Selection) ผลการวิจัยพบว่า 1) บริบทชุมชนโพหัก จังหวัดราชบุรี มีศักยภาพสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพชุมชนโพหักได้ เนื่องจากพื้นที่ในชุมชนมีสิ่งที่น่าสนใจที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี 2) ความเป็นไปได้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพโดยชุมชนโพหัก จังหวัดราชบุรีนั้น สามารถนำความโดดเด่นในแต่ละหมู่ สามารถวางแผนทางในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพได้ 6 จุด ประกอบด้วย 1. ศูนย์การเรียนรู้วิถีชีวิตการเลี้ยงกุ้ง 2. ศูนย์การเรียนรู้นาข้าว 3. ศูนย์การเรียนรู้ปลูกสลิด 4. ชมวิถีการเลี้ยงแพะเนื้อ 5. แหล่งโบราณคดีโคกพลับ 6. ตลาดริมน้ำ 3) คนในชุมชนมีการรับรู้ในเรื่องการสร้างการเข้าใจกับคนในชุมชน คนในชุมชนมีความเข้าใจและรับรู้ได้ถึงความเป็นไปได้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพโดยชุมชนโพหัก จังหวัดราชบุรี

คำสำคัญ : การจัดการการท่องเที่ยว; การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ; การท่องเที่ยวโดยชุมชน; การท่องเที่ยวการเกษตร

¹ อาจารย์ประจำสาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ABSTRACT

The study aimed to 1) studying the situation in Phohak community, Ratchaburi province. 2) studying the possibility of AGRO-Health tourism by Phohak community, Ratchaburi province. 3) creating the knowledge between the people in Phohak community about the possibility of AGRO-Health tourism by Phohak community, Ratchaburi province. The study was conducted by using qualitative research and collecting information for studying about the possibility of AGRO-Health tourism management. The analysis of the content from in-depth interviewees 31 people and communication group 15 and 30 people by purposive selection. The research found that: 1) The situation of Phohak community, Ratchaburi province. They have an ability to improve their place to be AGRO-Health tourism due to their community's tourist attractions. 2) The possibility of AGRO-Health tourism management in Phohak community, Ratchaburi province, they can make an attraction in their community and they can plan to improve the AGRO-Health tourism for 6 places consisting of 1. Prawn lives studies center 2. Paddy field studies center 3. Snakeskin gourami studies center 4. An observation of raising goat for meat 5. An archeological site of Khok pub 6. Riverside market 3) People in the community have created the knowledge between people in their community, so they will understand and be aware of the possibility of AGRO-Health tourism management by Phohak community, Ratchaburi Province.

Keywords: Travel Management; Health Tourism; Community – Based Tourism; AGRO Tourism

บทนำ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูง มีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศการสร้างงาน และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของการคมนาคมขนส่ง รวมไปถึงการค้าและการลงทุน เมื่อประเทศประสบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับประเทศสามารถช่วยให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ในเวลาที่รวดเร็วกว่าภาคผลิตและบริการอื่น ๆ อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีแนวโน้มการแข่งขันรุนแรงขึ้นตามลำดับมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีความอ่อนไหวง่ายจากปัจจัยลบทั้งภายในและภายนอกประเทศโดย

ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) สาระสำคัญของแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 –2564) ได้ให้ความสำคัญกับการวางรากฐานและแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ ทั้งด้านคุณภาพ แหล่งท่องเที่ยว บุคลากรการท่องเที่ยว และโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งการสร้างสมดุลของการพัฒนา ทั้งในมิติของพื้นที่ เวลา กิจกรรม รูปแบบ และกลุ่มนักท่องเที่ยว เพื่อการสร้างรายได้และกระจายรายได้สู่ชุมชน และการเตรียมความพร้อมของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่การเติบโตในอนาคตบนพื้นฐานของการลงทุนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ ตลอดจนการให้ความสำคัญกับการทำงานอย่างบูรณาการระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และระหว่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) สามารถใช้เป็นแผนแม่บทในการพัฒนาการ

ท่องเที่ยวไทยสู่วิสัยทัศน์ที่คาดหวังได้อย่างแท้จริง (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560)

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวที่นำเอาวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีการประกอบอาชีพของเกษตรกร ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่มาผสมผสานด้วยระบบการบริหารจัดการทรัพยากรที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชน อันก่อให้เกิดการพัฒนาเครือข่ายองค์ความรู้ของเกษตรกรนำไปสู่การถ่ายทอดภูมิปัญญา และเทคโนโลยีการเกษตรแก่นักท่องเที่ยวและผู้สนใจทั่วไป เป็นอีกทางเลือกใหม่ของนักเดินทาง ที่จะได้ทั้งความสนุกสนานเพลิดเพลินและสามารถนำความรู้กลับไปประยุกต์ใช้เพื่อประกอบอาชีพ ได้ทำให้ได้หวนกลับไปค้นหาเรียนรู้เข้าใจ และมีความภาคภูมิใจ ในอาชีพเกษตรกรรมซึ่งเป็นคุณค่าภายใต้แนวคิด ปรัชญาองค์ความรู้ภูมิปัญญา ของบรรพบุรุษเกษตรกรไทย จะได้สัมผัสกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของชาชนบทชนบทธรรมชาติประเพณีวัฒนธรรมรูปแบบกิจกรรม และการประกอบอาชีพทางการเกษตรที่หลากหลายทั้งวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม จนถึงการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ท่ามกลางทัศนียภาพธรรมชาติที่สวยงามในทุกพื้นที่ของประเทศไทย (เกศณีย์ สัตตรัตนขจร, 2550)

การทำเกษตรกรรมเป็นอาชีพดั้งเดิมของคนไทย เกษตรกรคือผู้ผลิตผลิตผลทางการเกษตรออกมาในรูปของวัตถุดิบที่ใช้เป็นอาหาร สำหรับผลิตที่ใช้เป็นอาหารเป็นหลัก ในปัจจุบันผู้บริโภคทุกคนต้องรับประทานอาหารเพื่อความเจริญเติบโตของร่างกาย และมีความสุขที่สมบูรณ์แข็งแรงและมีชีวิตยืนยาวในอดีตเราทำการเกษตรโดยอาศัยธรรมชาติ ผลิตที่ได้จึงไม่ปนเปื้อนสารพิษเหมือนปัจจุบัน เมื่อนำมาเป็นอาหารก็จะมีอันตรายต่อร่างกาย ในสมัยปัจจุบันมีการนำความรู้ที่หลากหลายและทันสมัยด้านการเกษตรมาใช้กับเกษตรกรโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบในระยะยาว เช่น การใช้สารเคมี การใช้สารเร่งความเจริญเติบโตในสัตว์ รวมไปถึงการใช้เทคโนโลยีในการตัดต่อพันธุกรรมพืชและสัตว์ ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนในสมัยปัจจุบัน ทำให้ผลิตผลทางการเกษตรที่จะใช้เป็นอาหารปนเปื้อนสารพิษที่ตกค้างเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคในที่สุด และเกิดผลเสียต่อเศรษฐกิจของชาติโดยรวม เพราะสินค้าการเกษตรที่ส่งออก

ไปขายยังต่างประเทศถูกตีกลับจากสาเหตุที่สินค้ามีสารพิษปนเปื้อน (สำนักงานเครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพ, 2553) ในขณะที่ปัจจุบันผู้บริโภคมีการใส่ใจในเรื่องของสุขภาพมากขึ้น การปรับเปลี่ยนระบบการผลิตไปสู่ระบบที่เอื้อต่อสุขภาพ (บัณฑูร เศรษฐศิโรตม์, 2546)

การจัดการโดยชุมชนเพื่อชุมชน และชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของมีสิทธิในการจัดการดูแลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือน โดยมองว่าการท่องเที่ยวต้องมีชุมชนเป็นเจ้าของและมีส่วนในการจัดการ นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังสามารถเป็นเครื่องมือในการพัฒนา โดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเงื่อนไขและสร้างโอกาสให้องค์กรชุมชนเข้ามามีบทบาทสำคัญในการวางแผนทิศทางการพัฒนาชุมชนของตนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนที่มีแนวโน้มว่าการท่องเที่ยวจะรุกคืบเข้าไปถึง หรือต้องการเปิดเผยชุมชนของตนให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง ให้มีการสร้างให้เกิดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการวางแผน การบริหารจัดการทรัพยากรและกระจายอำนาจการตัดสินใจโดยเน้นความสำคัญของการจัดการธรรมชาติแวดล้อมและใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนไปพร้อมกัน การท่องเที่ยวทำให้ชุมชนเป็นฐานการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นที่รู้จักและใช้กันอย่างแพร่หลายในหลาย ๆ ความหมาย ความเข้าใจ และประสบการณ์ที่ต้องมีชุมชนเป็นส่วนประกอบสำคัญ (วีระพล ทองมา, 2547)

พื้นที่ชุมชนโพหัก เป็นพื้นที่ที่ประกอบไปด้วยการทำเกษตรได้แก่ การเลี้ยงกุ้ง การปลูกข้าว การเลี้ยงปลาสด การทำไร่ ทำสวน คนในพื้นที่มีอาชีพเกษตรกร มีความรู้ในการทำเกษตรและเป็นคนในพื้นที่ แสดงให้เห็นได้ว่าพื้นที่ชุมชนโพหักมีความหลากหลายทางการเกษตร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพโดยชุมชนโพหัก จังหวัดราชบุรี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทชุมชนโพหัก จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพโดยชุมชนโพหัก จังหวัดราชบุรี

3. เพื่อสร้างความเข้าใจกับคนในชุมชนถึงความ เป็นไปได้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพโดน ชุมชนโพหัก จังหวัดราชบุรี

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการการ ท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพ โดยชุมชนโพหัก จังหวัดราชบุรี ใช้ทฤษฎีดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวไว้ว่าเป็นธุรกิจที่มีการดำเนินการ ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ที่เดินทางมาท่องเที่ยว ณ สถานที่ ท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อตอบสนองตามความต้องการและก่อให้เกิด ความพึงพอใจต่อตัวนักท่องเที่ยว ในภาคส่วนของ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะได้รับกำไรจากการให้บริการ และได้ผลประโยชน์เป็นการตอบแทน (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2542) องค์ประกอบของทรัพยากรการท่องเที่ยวควรมี องค์ประกอบหลักอย่างน้อย 5 ประการ หรือ 5As ดังต่อไปนี้ 1) Accessibility หมายถึง การเข้าถึง 2) Activity หมายถึง กิจกรรม 3) Amenity หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวก 4) Attraction หมายถึง สิ่งดึงดูดใจ 5) Accommodation หมายถึง ที่พัก (เทิดชาย ชัยบำรุง, 2551)

2. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็น กระบวนการในการจัดการการท่องเที่ยวและการเกษตร ที่มีกิจกรรมการเกษตรเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวหลัก สามารถดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวโดยมีเป้าหมายหลัก เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนที่เป็นเกษตรกรใน พื้นที่ และเป็นคนในชุมชน ให้ผู้คนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมใน การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเต็มตัว (นิออน ศรีสมยง, 2552)

3. แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพ

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ คือ การเดินทางท่องเที่ยว ไปพักผ่อนหย่อนใจตามสถานที่ท่องเที่ยวที่รายรอบไปด้วย ธรรมชาติ โดยถือเป็นการท่องเที่ยวที่มีจิตสำนึกต่อการ ส่งเสริมและรักษาสุขภาพ ทวีร์เกษตรธรรมชาติเป็นหนึ่งใน รูปแบบการท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับสุขภาพ เช่น เยี่ยม

ชมแหล่งการทำเกษตรธรรมชาติเกษตรอินทรีย์ การเรียนรู้ภูมิ ปัญญาไทยในการทำเกษตรยั่งยืนแผนใหม่ ไร่ปุ๋ย ไร่ยาฆ่า แมลง โดยมีการทัศนศึกษา และพบปะสนทนาพูดคุยกับ นักวิชาการพื้นบ้านเกษตรกรรมไทย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2522)

4. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

การท่องเที่ยวในประเทศไทยที่ได้รับความนิยมอย่าง สูงทั้งจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและชาวไทยด้วยกันเอง ส่วนหนึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการดำเนินมาตรการและ แผนงานส่งเสริมการท่องเที่ยวของหน่วยงานภาครัฐและ เอกชนที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งความเข้มแข็งของปัจจัยพื้นฐานด้าน การท่องเที่ยวของไทย เช่น แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ วิถี ชีวิต วัฒนธรรมและประเพณี ซึ่งเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจให้ นักท่องเที่ยวเข้าไปสัมผัสกับกิจกรรมเหล่านั้น ตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบันประเทศไทยให้ความสำคัญต่อภาคการ ท่องเที่ยวมาโดยตลอด

5. บริบทและข้อมูลทั่วไปของชุมชนโพหัก

พื้นที่ตำบลโพหักเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี มีพื้นที่ประมาณ 22,484 ไร่ มี 11 หมู่บ้าน สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม น้ำท่วมถึงตลอดปี เนื่องจากอิทธิพลน้ำทะเลหนุน เข้ามาทางปากน้ำแม่กลอง และคลองดำเนินสะดวก พื้นที่โดยภาพรวมที่ราบลุ่มเหมาะแก่ การทำการเกษตร คนในชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพเลี้ยงกุ้ง เลี้ยง สัตว์ ปลุกพืชและทำการเกษตร

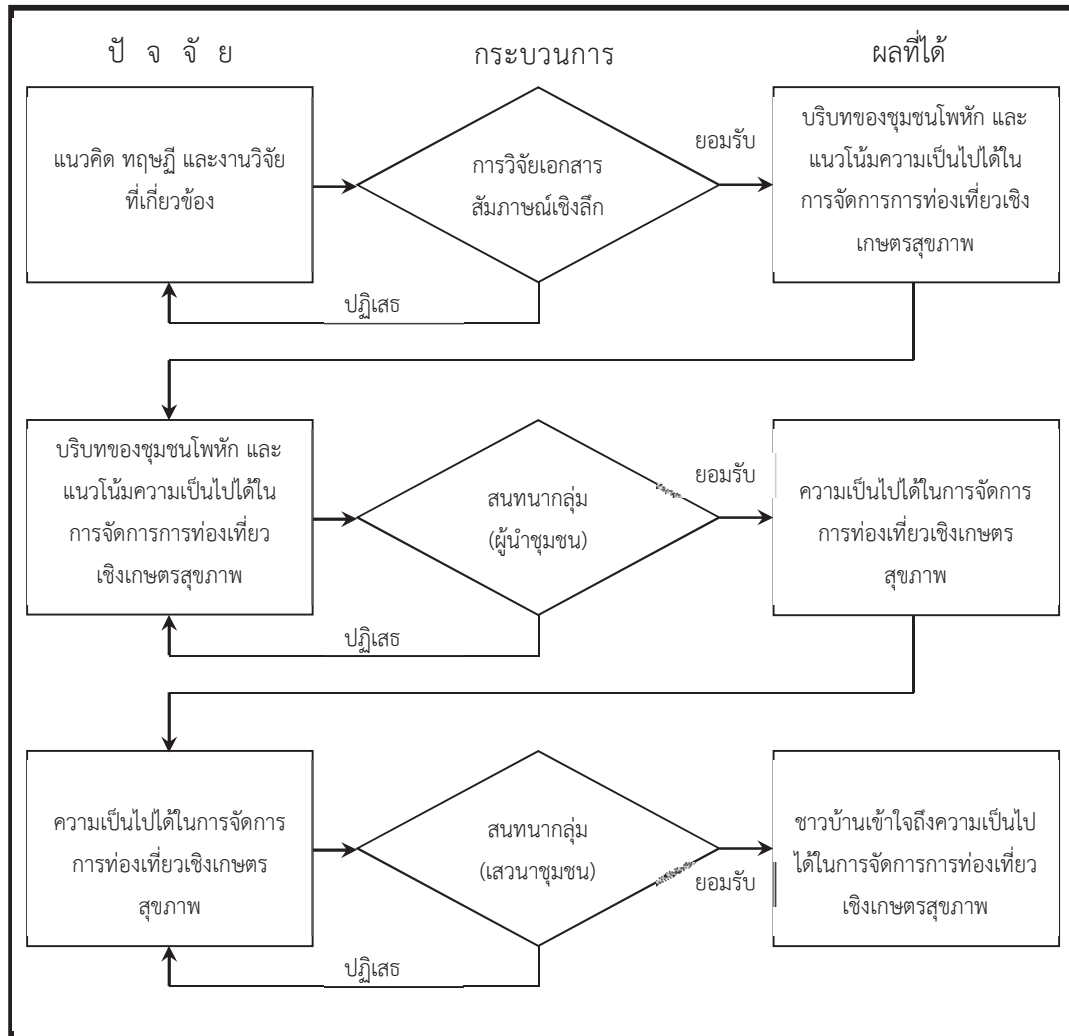
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุจิตราภรณ์ จุสปาโล (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชนบ้านบางเหริยงใต้ อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ศักยภาพในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการ ออกแบบรายการนำเที่ยวที่เชื่อมโยงไปยังแหล่งเรียนรู้ใน ตำบลบางเหริยงใต้ จังหวัดสงขลา โดยใช้วิธีการศึกษาจาก การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์การสนทนากลุ่ม การ ประชุมระดมความคิดเห็นจากผู้นำชุมชน ชุมชนและ ผู้ประกอบการ ผลการศึกษาพบว่า แหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพ ในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถนำไป เป็นแนวทางในการพัฒนารายการนำเที่ยวบนฐานการรักษา

วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนเชิงอนุรักษ์บนวิถีความ
พอเพียง เพื่อเสริมสร้างรายได้ให้ชุมชนทั้งแบบไปกลับและ

ค้างคืนเพื่อรองรับการเปิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและสามารถ
เดินทางท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ การดำเนินการ
มีขั้นตอนที่สำคัญ คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร
สังเกต และสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้นำชุมชนและชาวบ้าน
เพื่อศึกษาบริบทชุมชนโพหัก ขั้นตอนที่ 2 จัดสนทนากลุ่มจาก
ตัวแทนของแต่ละหมู่บ้านเพื่อหาแนวทาง และวิธีการพัฒนา
ให้สามารถจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพ ขั้นตอน
ที่ 3 สร้างความเข้าใจกับคนในชุมชนถึงความเป็นไปได้ในการ

จัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพโดยชุมชนโพหัก
จังหวัดราชบุรี

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก
โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลโพ
หัก รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลโพหัก ผู้ใหญ่บ้านหรือ
ตัวแทนหมู่ 1 ถึงหมู่ 11 นักพัฒนาชุมชนโพหัก รอง
ปลัดเทศบาลตำบลโพหัก ประชาชนชาวบ้าน หัวหน้ากลุ่ม
วิสาหกิจชุมชนการเลี้ยงปลาสด นักวิชาการด้านสาธารณสุข
ตำบลโพหัก ผู้ประกอบการในชุมชนโพหักและชาวบ้านใน
ชุมชนโพหัก จำนวน 31 คน

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ตัวแทนหมู่บ้านทั้ง 11 หมู่ รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลโพหัก รองปลัดเทศบาลตำบลโพหัก นักพัฒนาชุมชนโพหัก และประชาชนชาวบ้าน ทั้งหมด 15 คน

จัดสัมมนาชุมชนเพื่อสร้างความเข้าใจกับคนในชุมชนถึงความเป็นไปได้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพโดนชุมชนโพหัก จังหวัดราชบุรี โดยมีชาวบ้านมาร่วมสัมมนาจำนวน 30 คน

การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ การพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ วิธีการตรวจสอบคือตรวจสอบแหล่งข้อมูลจาก แหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ แหล่งเวลา หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างเวลากันจะเหมือนกันหรือไม่ เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจะสังเกตและสัมภาษณ์เรื่องเดียวกันแต่เวลาต่างกัน แหล่งสถานที่ หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างสถานที่กันจะเหมือนกันหรือไม่ เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจะทำการสังเกตและการสัมภาษณ์ในเรื่องเดียวกันแต่ต่างสถานที่กัน แหล่งบุคคล หมายถึง ถ้าเปลี่ยนบุคคลผู้ให้ข้อมูล ข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่ เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจะใช้วิธีการสัมภาษณ์และเปรียบเทียบข้อมูลของแต่ละบุคคล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความของผู้วิจัยโดยใช้หลักแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการตีความ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยโดยสรุปที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดของโครงการ จำแนกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 บริบทของชุมชนโพหัก จังหวัดราชบุรี

จากการศึกษาพบว่าชุมชนโพหักมีเชื้อสายดั้งเดิมเป็นชาวไทยแท้ โดยแรกเริ่มชุมชนโพหักนั้นอยู่บริเวณรอบๆ วัดใหญ่โพหัก และบริเวณรอบๆ เป็นป่าอ้อ ป่าแขม แล้วพอชุมชนขยายมาเรื่อยๆ มาเป็นโพหักในปัจจุบัน ตำบลโพหักประกอบไปด้วย 11 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ 1 ชุมชนบ้านท่าใหญ่ หมู่ 2 ชุมชนบ้านสามแยก หมู่ 3 ชุมชนบ้านวังกล้า หมู่ 4 ชุมชนบ้านหัวบ้าน หมู่ 5 ชุมชนบ้านห้วยม หมู่ 6 ชุมชนบ้านน้ำตาล หมู่ 7 ชุมชนบ้านท้ายวัด หมู่ 8 ชุมชนบ้าน

วังกุ่ม หมู่ 9 ชุมชนบ้านบางหัวขัน หมู่ 10 ชุมชนบ้านหัวเกาะ หมู่ 11 ชุมชนบ้านสามง่าม ชุมชนโพหักมีอาณาเขตของตำบลโพหักทิศเหนือติดต่อกับตำบลดอนคา ตำบลดอนใหญ่ อำเภอบางแพ ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลบึงงาม ตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวกทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลหนองสองห้อง อำเภอบ้านแพ้ว และ ตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลหัวโพ ตำบลบางแพ และ ตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก

ภูมิอากาศส่วนใหญ่มีฝนตกกับอากาศร้อน มีไฟฟ้าและน้ำประปาใช้ครอบคลุมทั้งตำบล ที่ทำการชุมสายโทรศัพท์ จำนวน 1 แห่ง สามารถให้บริการครอบคลุมทุกตำบล และมีที่ทำการไปรษณีย์ จำนวน 1 แห่ง การคมนาคมในชุมชนโพหักและท้องที่ใกล้เคียง สามารถเดินทางได้สะดวกทั้งทางรถยนต์ และทางเรือ โดยมีเส้นทางคมนาคม ดังนี้ ทางหลวงจังหวัด บางแพ ดำเนินสะดวก หมายเลข 325 (บางแพดำเนินสะดวก) เป็นถนนลาดยางมีเขตทาง 18 เมตร และผิวจราจรกว้าง 7 เมตรทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3236 (หัวโพ โพหัก) เป็นถนนที่แยกจากทางหลวง หมายเลข 325 บริเวณสี่แยกตำบลหัวโพถึงตำบลโพหักระยะทาง 8 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยางมีเขตทาง 15 เมตร และผิวจราจรกว้าง 5.50 เมตร ถนนสายต่าง ๆ ที่เชื่อมกับชุมชน ดังนี้ ถนนสายโพหักไปดอนโฆ จากตำบลโพหักถึงอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาครและอำเภอมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ถนนจากตำบลโพหักไปตำบลดอนคา อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ถนนจากตำบลโพหักไปอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี การเดินทางโดยรถยนต์ประจำทางมีรถยนต์ประจำทางให้บริการคือสายโพหัก โพธาราม ออกจากชุมชนโพหัก ผ่านอำเภอบางแพ ไปสิ้นสุดที่ตลาดโพธาราม อำเภوپोธาราม จังหวัดราชบุรี ชาวชุมชนโพหักส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ เลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลา สลิด ปลูกข้าว และสวนผลไม้ นอกจากนี้ยังมีอาชีพรับจ้างทั่วไปและค้าขายอีกด้วย

ส่วนที่ 2 ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพโดยชุมชนโพหัก จังหวัดราชบุรี โดยใช้การวิเคราะห์ 5A และ SWOT มีรายละเอียดดังนี้

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวต้องมีสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction) เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของทรัพยากรท่องเที่ยวที่ต้องมีสิ่งดึงดูดใจอย่างใดอย่างหนึ่งในการดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปเยี่ยมเยือนสถานที่นั้นๆ ซึ่งสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวย่อมแตกต่างกันไป ตามประเภทของทรัพยากรท่องเที่ยว ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวในชุมชนโพหักคือการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สามารถเรียนรู้วิถีชีวิตและอาชีพของคนในชุมชน ถ่ายทอดเรื่องราวผ่านการท่องเที่ยวจากการศึกษาหาความรู้ในแหล่งท่องเที่ยว การบอกถึงเรื่องราวความเป็นมา วิถีชีวิตของคนในชุมชนท้องถิ่น การเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น คนที่อาศัยในชุมชนโพหักเป็นคนพื้นเพโพหักตั้งแต่กำเนิด มีอาชีพทำการเกษตรมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ สิ่งที่สามารถดึงดูดหรือโน้มน้าวใจให้เกิดความสนใจปรารถนาที่จะไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ที่นักท่องเที่ยวสามารถไปเยือนจะต้องเป็นพื้นที่ที่มีสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ ในแหล่งท่องเที่ยวจะมีจุดที่เป็นสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว จุดหนึ่งหรือหลายจุดก็ได้ ถ้ามีสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวหลายจุด แหล่งท่องเที่ยวนั้นจะมีนักท่องเที่ยวและสนใจนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวกันมาก

ในแต่ละหมู่บ้านจะมีความโดดเด่นและแตกต่างกันไปที่สามารถเป็นจุดดึงดูดความสนใจให้นักท่องเที่ยวในชุมชนโพหักจะประกอบไปด้วย 11 หมู่ ได้แก่ หมู่ 1 โดยรวมของพื้นที่เป็นแหล่งชุมชน มีตลาดและการค้าขาย ร้านค้า ไม่มีบ่อกึ่ง แต่มีการนำกึ่งจากหมู่บ้านอื่น ๆ มาแปรรูป เช่น กุ้งเผา กุ้งอบ กุ้งอบโพหักเป็นอาหารจานเด็ดที่มีชื่อเสียงในเรื่องของรสชาติความอร่อยของซอสที่อบมากับกุ้งก้ามกราม เป็นต้นสวนผลไม้ ไร่หรือนาในพื้นที่บริเวณนี้ ชุมชนหมู่บ้านนี้จะใช้ชีวิตที่เรียบง่ายตามวิถีชาวโพหัก มีการจราจรที่ไม่แออัด จุดดึงดูดคืออาหารและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนหมู่บ้านนี้ หมู่ 2 แหล่งโบราณคดีโคกพลับมีเรื่องโครงกระดูกโบราณ การค้นพบที่เกิดขึ้นคือการค้นพบแหล่งโบราณคดีที่มีโครงกระดูกมนุษย์พร้อมของใช้และเครื่องประดับสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่มีอายุ 1,000-3,000 ปี ซึ่งเป็นการค้นพบแหล่งโบราณคดีในยุคก่อนประวัติศาสตร์ ในหมู่ 3 โดดเด่นในเรื่องของการเลี้ยงกุ้งมีบ่อกึ่งจำนวนมากในหมู่บ้าน หมู่ที่ 4 จะโดดเด่นในเรื่องของการ

เลี้ยงกุ้ง และขนมไทยที่มีชื่อเสียงในเรื่องของความอร่อยในหมู่บ้านคือ ขนมลอดช่อง และขนมหม้อแกง หมู่ที่ 5 จะโดดเด่นในเรื่องของขนมกละเมยอ้อย และอยู่ติดคลองมีคลองที่มีวิวที่สวยงาม หมู่ที่ 6 มีความโดดเด่นในเรื่องของอาหารคือผัดหมี่ และการทำเครื่องจักรสาน การทำตอกฉัตร การทำนาข้าว หมู่ที่ 7 มีความโดดเด่นในเรื่องอาหารท้องถิ่นคือแกงหัวตาล หมู่ที่ 8 การทำข้าวหมาก หมู่ที่ 9 มีสวนมะพร้าว ทำนาทำไร่ ทำปาลาสลิต หมู่ 10 ทำข้าวหลาม หมู่ 11 เลี้ยงแพะเนื้อ จุดเด่นในแต่ละหมู่บ้านแสดงให้เห็นถึงความน่าสนใจของคนในชุมชนที่มีความโดดเด่นที่แตกต่างกันไป โดยสิ่งเหล่านี้ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในชุมชนโพหัก

2. ทรัพยากรท่องเที่ยวต้องมีเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง (Accessibility) เป็นปัจจัยที่สำคัญของทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ต้องมีเส้นทางหรือโครงข่ายขนส่งที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวจนสามารถติดต่อเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียง ด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีป้ายบอกทางที่ชัดเจนแต่มีจำนวนที่ไม่เพียงพอในเส้นทางเชื่อมโยงต่าง ๆ ในแต่ละหมู่บ้าน เส้นทางคมนาคมมายังแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวก เส้นทางคมนาคมมายังชุมชนโพหัก สำหรับถนนเส้นหลักเป็นถนนที่ได้รับการพัฒนาแล้ว พื้นผิวถนนสามารถรองรับกับขบวนรถได้ดีเป็นอย่างดี ถนนมีรถวิ่งผ่านไปผ่านมาเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นเส้นทางที่สามารถผ่านไปยังจุดหมายปลายทางอื่น ๆ ได้ ส่วนถนนเส้นรองที่วิ่งผ่านหมู่บ้านต่าง ๆ บางหมู่บ้านมีการจัดการเรื่องโครงสร้างพื้นฐานในการคมนาคมได้เป็นอย่างดี ในขณะเดียวกันยังมีบางหมู่บ้านที่ยังไม่เกิดการพัฒนาย่างเต็มรูปแบบ ถนนมีลักษณะเป็นดินลูกรัง ไม่ได้มีการปูพื้นคอนกรีตหรือลาดยาง ในส่วนนี้ถือเป็นส่วนสำคัญต่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเนื่องจากเกี่ยวข้องกับความสะดวก ในชุมชนไม่มีป้ายบอกทางที่ชัดเจนในการเดินทางไปยังแต่ละหมู่บ้าน ถนนสายรองหรือยังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการ มีส่วนสำคัญในการสื่อความหมายได้เป็นอย่างดี เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป การจัดทำป้ายบอกทางและป้ายสื่อความหมายสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชนโพหัก การมีป้ายบอกทางเป็นการแนะนำสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชนโพหัก ง่ายต่อการ

เดินทาง สะดวกและไม่ทำให้เสียเวลาในการเดินทางของนักท่องเที่ยวหรือคนที่สัญจรไปมาบริเวณนั้น

ความหลากหลายของระบบการขนส่งต่างๆ เช่น รถตู้ รถทัวร์ รถไฟ รถบริการรับจ้างต่าง ๆ เป็นต้น เส้นทางสายโพหัก โพธาราม ดำเนินการโดยบริษัท กูเกียริตเดินรถ จำกัด ออกจากเทศบาลตำบลโพหัก ผ่านดอนมะขามเทศ บ้านลำพญา ตำบลหัวโพ อำเภอบางแพ แยกบางแพ ถึงอำเภोधาราม รวมระยะทางประมาณ 25 กิโลเมตร รถประจำทางออกจากโพหัก เวลา 06.00 น. ถึง 16.00 น. ทุกวัน เที่ยวกลับจากทางแยกบางแพ (บริเวณปั้มน้ำมันเอสโซ่) เวลา 07.50 น. ถึง 18.00 น. ทุกวัน

3. ทรัพยากรการท่องเที่ยวต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของทรัพยากรท่องเที่ยวที่ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการนักท่องเที่ยวที่เข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวให้ได้รับความสุขสบายใจและความประทับใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชนโพหักมีสิ่งต่าง ๆ ที่รองรับการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อทำให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปได้ด้วยความสะดวกสบายที่สำคัญมากที่สุด คือ ถนนหนทางที่เดินทางสะดวก เส้นทางต่าง ๆ สามารถเชื่อมโยงจุดท่องเที่ยวอื่น ๆ ในจังหวัดราชบุรีได้เป็นอย่างดี ง่ายต่อการเข้าถึง สะดวก ในเรื่องการจัดการขยะชุมชนมีการคัดแยกขยะ ดูแลรักษาความสะอาดในชุมชนและพื้นที่บริเวณใกล้เคียงเป็นอย่างดี มีถังขยะพร้อมฝาปิดมิดชิดไว้บริการ เพื่อป้องกันการทิ้งขยะเกลื่อนกลาด และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์พาหะนำโรค ทั้งนี้ชุมชนมีการคัดแยกขยะ เพื่อลดปริมาณการกำจัดและสามารถนำไปขายเพิ่มรายได้ในครัวเรือนอีกด้วย อีกทั้งมีน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาด ด้านที่พัก ในตำบลโพหักมีที่พักสำหรับผู้เดินทางเข้ามาแล้วต้องการพักค้างคืน มีที่พักอยู่ที่ หมู่ 2 ของตำบลโพหัก มีเพียงที่เดียวคือที่นี่เท่านั้น เมื่อก่อนเคยมีการทำที่พักเป็นลักษณะคล้ายกับโฮมสเตย์แต่ไม่มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเท่าที่ควร และไม่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว ด้วยเหตุผลหลากหลายประการ จึงทำให้ที่พักรูปแบบโฮมสเตย์ยุติการให้บริการลง ที่พักมีความสะดวกสะอาดได้มาตรฐานปานกลาง ที่พักมีน้อย ถ้ามีนักท่องเที่ยวหรือมีผู้สนใจพักค้างคืนในชุมชนความเพียงพอ

ยังไม่เพียงพอเท่าที่ควร สิ่งอำนวยความสะดวกประเภทความปลอดภัยในชุมชนโพหัก ผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้านจะเป็นผู้ดูแลในเรื่องความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ มีสถานีตำรวจ และมีสายตรวจที่ออกตรวจตราอย่างสม่ำเสมอในชุมชน

4. ทรัพยากรการท่องเที่ยวต้องมีการต้อนรับอย่างเป็นมิตรจากเจ้าของท้องถิ่น (Amity) เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเยี่ยมชมแล้วเกิดความสุขความประทับใจ จนเป็นที่กล่าวขานถึงความเป็นมิตรไมตรีอันดีงามของคนไทยไปทั่วโลก ซึ่งความมีมิตรไมตรีนั้น คนในชุมชนท้องถิ่นมีความสุภาพเรียบร้อย บริการด้วยรอยยิ้ม มีความยิ้มแย้มแจ่มใส ชาวบ้านในชุมชนให้การต้อนรับแก่ผู้มาเยือนเป็นอย่างดี คนในชุมชนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวของชุมชนเป็นอย่างดี

5. ทรัพยากรการท่องเที่ยวต้องมีกิจกรรมที่น่าสนใจ (Activity) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมการที่มีความดึงดูดใจต่อนักท่องเที่ยว สามารถความสนุกสนานเพลิดเพลิน ทำให้เกิดความแปลกใหม่ น่าค้นหา ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ประสบการณ์ คือ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพราะการทำเกษตรเป็นรากฐานสำคัญด้วยวิถีการดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่รวมทั้งวิถีวัฒนธรรมทางสังคม ซึ่งเป็นอารยธรรมที่ได้รับการสั่งสมและสืบทอดการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง วัฒนธรรม ด้านการเกษตรของชุมชนชาวโพหักเป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้ง เกษตรกรมีการพัฒนาศักยภาพของตนเองบนพื้นฐาน ของภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการเลี้ยงสัตว์ การทำไร่ ทำสวน ได้อย่างมีคุณภาพและการเกษตรยังสามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมหรือรูปแบบ การให้บริการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อให้นักท่องเที่ยวและผู้ผลิตได้พบปะกันโดยตรง สามารถสัมผัสการเพาะปลูกและเลี้ยงกิ้งได้อย่างใกล้ชิด

การวิเคราะห์ SWOT

จากการศึกษาพบว่าจุดแข็งของชุมชนโพหักในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพประกอบด้วย 1) วิถีชีวิตการเลี้ยงกิ้งของชุมชนโพหัก 2) ชุมชนอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพ 3) ร้านอาหารอร่อย 4) มีโบราณสถานโคกพลับ 5) คนในชุมชนโพหักเป็นคนที่มีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้ม และต้อนรับต่อคนภายนอกที่เดินทางเข้ามาในชุมชน 6) ผู้นำชุมชน

เข้มแข็งมีวิสัยทัศน์ จุดอ่อนของชุมชนโพหักประกอบด้วย 1) ป้ายบอกทางเพื่อเดินทางไปยังแต่ละหมู่บ้านยังไม่มี ความชัดเจน 2) ที่พักมีจำนวนน้อย โอกาสของชุมชนโพหัก ประกอบด้วย 1) มีการสนับสนุนจากทางภาครัฐในด้านต่างๆ 2) รัฐบาลมีนโยบายสร้างชุมชนท่องเที่ยว โอกาสของชุมชนโพหัก 1) รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน 2) นักท่องเที่ยวในปัจจุบันให้การสนใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากขึ้น อุปสรรคของชุมชนโพหัก 1) งบประมาณในการพัฒนามีไม่เพียงพอ 2) นักท่องเที่ยวยังไม่รู้จักชุมชน

จากการศึกษาพบว่ามีแนวทางในการพัฒนา กิจกรรมและจุดท่องเที่ยว ดังนี้

จุดที่ 1 ศูนย์การเรียนรู้วิถีชีวิตการเลี้ยงกุ้งใช้พื้นที่ของ หมู่ที่ 3 และ หมู่ที่ 4 โดยกิจกรรมในจุดนี้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาจะได้สัมผัสกับวิถีชีวิตการเลี้ยงกุ้ง ได้ความรู้เรื่องการเลี้ยง กุ้ง

จุดที่ 2 ศูนย์การเรียนรู้แนวข้าวใช้พื้นที่ของหมู่ที่ 9 โดยกิจกรรมในจุดนี้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วิถีชีวิตของชาว นา วิธีการปลูกข้าว และชมบรรยากาศของทุ่งนา

จุดที่ 3 ศูนย์การเรียนรู้ปลาสดใช้พื้นที่ของหมู่ 9 โดยกิจกรรมในจุดนี้นักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้กระบวนการใน การเลี้ยงปลาสด และกระบวนการผลิตปลาสดแดดเดียว

จุดที่ 4 ชมวิถีการเลี้ยงแพะเนื้อที่หมู่ 11 โดย กิจกรรมในจุดนี้นักท่องเที่ยวจะได้รับความรู้ในเรื่องของการ เลี้ยงแพะเนื้อ และสามารถให้อาหารแพะเนื้อได้

จุดที่ 5 แหล่งโบราณคดีโคกพลับในหมู่ที่ 2 โดย กิจกรรมในจุดนี้นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับแหล่ง ประวัติศาสตร์ที่มีอายุ 1,000-3,000 ปี

จุดที่ 6 ตลาดริมน้ำในหมู่ที่ 6 เปิดให้บริการเฉพาะ วันเสาร์และวันอาทิตย์ ภายในตลาดจะมีร้านค้าของแต่ละ หมู่บ้านรวม 11 หมู่บ้านที่นำเอาของเด่นในแต่ละหมู่บ้านมา ขาย

นอกจากนี้ยังมีช่วงที่จัดกิจกรรมพิเศษหรือประเพณี สำคัญของคนในชุมชนเพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับ ประสบการณ์ในด้านของประเพณีชุมชน ประกอบด้วย 1) ขบวนแห่ 11 หมู่บ้าน 2) การแข่งขันเรือยาว

ส่วนที่ 3 สร้างความเข้าใจกับคนในชุมชนถึงความ เป็นไปได้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพโดน ชุมชนโพหัก จังหวัดราชบุรี

จากการศึกษาพบว่าชาวบ้านมีความรู้เกี่ยวกับชุมชน ของตนเองเป็นอย่างดี และมีความพร้อมในการให้ความ ร่วมมือเพื่อพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สุขภาพ โดยหากมีการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานของ ชุมชนให้เหมาะสมกับการเป็นแหล่งท่องเที่ยว และพัฒนา ศักยภาพของชาวบ้านในชุมชนแล้ว ชุมชนโพหักนั้นสามารถ พัฒนาขึ้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพที่น่าสนใจได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพ โดยชุมชนโพหัก จังหวัดราชบุรี สามารถวางแผนทางในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตรสุขภาพได้ 6 จุด ประกอบด้วย 1) ศูนย์การเรียนรู้ วิถีชีวิตการเลี้ยงกุ้ง 2) ศูนย์การเรียนรู้การทำนาข้าว 3) ศูนย์การ เรียนรู้ปลาสด 4) ชมวิถีการเลี้ยงแพะเนื้อ 5) แหล่ง โบราณคดีโคกพลับ 6) ตลาดริมน้ำ สอดคล้องกับ เทพกร ณ สงขลา ศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการทรัพยากรเกษตรเพื่อ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ยั่งยืน ในอำเภอช้างกลาง จังหวัด นครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า ในช่วงที่การท่องเที่ยว เชิงเกษตรช้างกลางได้รับความนิยม แหล่งท่องเที่ยวเชิง เกษตรมีการสาธิต ให้ความรู้ทางการเกษตร จำหน่ายผลผลิต ทางทางการเกษตร จากการศึกษพบว่าชาวบ้านมีความพร้อมใน การมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว สอด คล้องกับ กิ่งแก้ว บัวเพชร ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการ จัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน กรณีศึกษาชุมชนคีรี วัง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษา พบว่าแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้ชุมชน จัดการท่องเที่ยวได้อย่างต่อเนื่อง ชาวบ้านจะต้องเข้ามามี ส่วนร่วมอย่างทั่วถึง อาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ และเอกชนเข้ามาสนับสนุน สามารถถ่ายทอดความรู้ในการ จัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติแก่ชาวบ้านในชุมชนและนักท่องเที่ยวได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ จากการศึกษาพบว่าสามารถวางแผนทางในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพได้ 6 จุด หากดำเนินการตามแนวทางที่วางไว้สำเร็จจะสามารถพัฒนาชุมชนโพหัก จังหวัดราชบุรี ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

2) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย จากการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพ โดยชุมชนโพหัก จังหวัดราชบุรี พบว่าการพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้นั้นชาวบ้านในชุมชนมีส่วนสำคัญที่สามารถทำให้ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดีได้ดังนั้นหากชุมชนใดที่

ต้องการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวแล้วนอกจากจะต้องพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแล้ว ต้องพัฒนาบุคลากรในชุมชนร่วมด้วย

3) ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป ในการศึกษาเรื่องความเป็นไปได้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพ โดยชุมชนโพหัก จังหวัดราชบุรีนั้นเป็นการศึกษาเพื่อประเมินและวางแผนทางเท่านั้นในงานวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเพื่อดำเนินการให้ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุขภาพได้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). *รายงานภาวะเศรษฐกิจท่องเที่ยว*. ฉบับที่ 1 กรกฎาคม – กันยายน 2558. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- เกศณีย์ สัตตรัตน์ขจร . (2550). *การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษา หมู่บ้านปางมะโอ อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง*. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชูลิทธิ์ ชูชาติ. (2543). *อุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.
- ณัชชา ปิยวุฒิสกุล. (2556). *การประเมินศักยภาพของที่อยู่อาศัยเพื่อการพัฒนาเป็นโฮมสเตย์ ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว เชิงเกษตร กรณีศึกษา พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมู่ที่ 3 ตำบลคลองเขื่อน อำเภอกองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา*. ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทองศักดิ์ คุ่มไข่น้ำและคณะ. (2543). *การพัฒนาชุมชนเชิงปฏิบัติการ*. โรงพิมพ์บริษัทพิชการพิมพ์ จำกัด.
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2551). *การท่องเที่ยวไทยนานาชาติปี พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย.
- นิภาพร หนูอักษร. (2548). *ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต*. ปริญญาโท. วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). *การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2542). *การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน*. พิมพ์ครั้งที่ 1. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บัณฑิต เศรษฐศิริโรตม์. (2546). *เกษตรกรรมยั่งยืน นโยบายเกษตรสุขภาพ*. สถาบันวิจัยและสุขภาพ เอกสารประกอบการปฏิรูประบบสุขภาพ สำหรับการประชุมเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ.
- พจนา สวนศรี. (2546). *คู่มือการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน*. กรุงเทพมหานคร: โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ.
- พัทธยมล สือสวัสดิ์ฉนิชย์. (2558). *ต้นแบบการบริหารจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพในภาคตะวันออกของประเทศไทย*. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากรปีที่ 35 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน พ.ศ. 2558.

- พยอม ธรรมบุตร. (2549). *เอกสารประกอบการเรียนการสอนเรื่องหลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ยุพาพร รูปงาม. (2545). *การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงานงบประมาณ ในการปฏิรูประบบราชการ*. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ราไพพรรณ แก้วสุริยะ. (2546). *การอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สำนักงานสภาพัฒนาการศรัทธา.
- วารุณี เกตุสะอาด และปรณ สุวานิช. (2554). *การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของพื้นที่เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร*. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมทางวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัย มสธ. วิจัย ประจำปี 2554 หน้า 364-379.
- วีระพล ทองมา และ ประเจต อำนวย. (2547). *ผลที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวต่อประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่แรม อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: รายงานผลการวิจัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ศิริจรรยา ประพตกิจ. (2553). *การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดตราด เพื่อจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาวิชาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.
- สุจิตราภรณ์ จุสปาโล. (2558). *การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชนบ้านบางเหริ่งใต้ อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา*. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร. ปีที่ 35 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม พ.ศ. 2558.
- สินธุ์ สโรบล. (2546). *การท่องเที่ยวโดยชุมชนแนวคิดและประสบการณ์พื้นที่ภาคเหนือ*. โครงการประสานงานวิจัยและพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวและชุมชน. สำนักงานกองทุนสนับสนุน การวิจัย (สกว.) สำนักงานภาค. พิมพ์ครั้งที่1. เชียงใหม่ : วนิดา เพรส.
- Alejandro Herrera, Catalino and Magdalena Lizardo (2004). *Agriculture's environmental externalities valuation: Agro-tourism in the Dominican Republic*. Journal of Agricultural and Development Economics. Vol. 1, No. 1, 2004, pp. 87-116.
- Paresh V. Joshi and Milind B. Bhujbal. (2012). *Agro-Tourism A Specialized Rural Tourism: Innovative Product Of Rural Market*. International Journal of Business and Management Tomorrow.pg 1-12.
- S. H. P. Malkanthi and J. K. Routry (2011). *Potential for Agro-Tourism Development: Evidence from Sri Lanka* revealed that there are several possibilities for the establishment of agritourism in the country.